

METODOLOŠKI DOKUMENT ISTRAŽIVANJE O STRUKTURI ZARADA

Sarajevo, 2025. godina

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51

Elektronska pošta: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. Dr Emir Kremić, direktor

SADRŽAJ

UVOD.....	4
SKRAĆENICE.....	4
1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE.....	5
1.1. Naziv istraživanja.....	5
1.2. Nositelj istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja.....	5
1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja	5
1.4. Obaveza davanja podataka.....	5
1.5. Povjerljivost i zaštita podataka.....	5
2. METODOLOŠKE OSNOVE.....	5
2.1. Cilj istraživanja i namjena podataka.....	5
2.2. Predmet istraživanja.....	5
2.3. Izvještajne jedinice.....	6
2.4. Obuhvat.....	6
2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka.....	7
2.6. Definicije i objašnjenja	7
2.7. Usaglašenost sa međunarodnim preporukama i standardima.....	9
3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA.....	9
3.1. Učesnici u provođenju istraživanja	9
3.2. Instrumentarij.....	9
3.3. Rezultati istraživanja i objava podataka.....	10

UVOD

Istraživanje o strukturi zarada je zajednički projekat tri statističke institucije u BiH (Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Republički zavod za statistiku Republike Srpske i Federalni zavod za statistiku), koje ga provode u isto vrijeme i na osnovu zajednički definisanog instrumentarija.

Metodološke postavke ovog istraživanja zasnovane su na preporukama i definicijama Evropskog statističkog ureda EUROSTAT-a i Regulativama vijeća EU i Evropske komisije.

Istraživanje o strukturi zarada, prema Regulativama, provodi se u četvorogodišnjoj dinamici. Jedinствена referentna godina, koja je definisana od strane EUROSTAT-a, omogućava uporedivost podataka dobijenih ovim istraživanjem sa ostalim zemljama.

Istraživanjem o strukturi zarada prikupljaju se podaci o isplaćenim plaćama i ostalim zaradama zaposlenih, pojedinačno prema zaposlenim osobama. Ovo istraživanje daje detaljne i uporedive informacije o vezi između visine zarada zaposlenih, individualnih karakteristika zaposlenih i karakteristika poslovnog subjekta.

SKRAĆENICE

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
RS	Republika Srpska
FZS	Federalni zavod za statistiku
EU	Evropska unija
EUROSTAT	Evropski statistički ured
ISZ	Istraživanje o strukturi zarada
NACE Rev.2	Evropska Klasifikacija ekonomskih djelatnosti
KDBiH2010	Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010
ISCO 08	Međunarodna standardna klasifikacija zanimanja
KZ FBiH	Klasifikacija zanimanja u FBiH
ISCED 2011	Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja
SPR	Statistički poslovni registar

1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE

1.1. Naziv istraživanja

Istraživanje o strukturi zarada
Skraćeni naziv: ISZ

1.2. Nosilac istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja

Istraživanje o strukturi zarada provodi Federalni zavod za statistiku uz učešće deset Službi za statistiku u kantonima.

Istraživanje se provodi u sklopu Sektora za statistiku stanovništva i društvene statistike, u Odsjeku za statistiku tržišta rada.

Istraživanje o strukturi zarada se provodi u četvorogodišnjoj dinamici, prema zahtjevima EU. Prvo istraživanje ove vrste u Federaciji BiH provedeno je u 2023. godini za referentnu 2022. godinu.

1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja

Statističko istraživanje o strukturi zarada (ISZ) provodi se na osnovu Zakona o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 09/09), Programa i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH.

1.4. Obaveza davanja podataka

Obaveza podnošenja izvještaja zasniva se na članu 31. Zakona o statistici u Federaciji BiH. Odbijanje davanja podataka, davanje nepotpunih i netačnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom sadržaju i roku povlači kaznene odredbe iz čl. 43. i 44. navedenog Zakona.

1.5. Povjerljivost i zaštita podataka

Podaci koji se prikupljaju putem ovog istraživanja koristit će se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni. Upotreba, povjerljivost i zaštita podataka utvrđena je članovima od 36. do 42. Zakona o statistici FBiH i primjenjivat će se prilikom statističke obrade predmetnih podataka.

2. METODOLOŠKE OSNOVE

2.1. Cilj istraživanja i namjena podataka

Cilj istraživanja o strukturi zarada je dobijanje podataka o prosječnim godišnjim i mjesečnim zaradama, kao i prosječnim zaradama po satu rada, prema individualnim karakteristikama zaposlenih (zanimanje, spol, stepen obrazovanja, starost, dužina radnog staža u poslovnom subjektu, vrsta ugovora zaposlenog (rad na određeno ili neodređeno vrijeme), kao i prema karakteristikama poslovnih subjekata u kojima rade (djelatnost, veličina i oblik svojine poslovnog subjekta).

Pored prosječnih zarada putem ovog istraživanja izračunavaju se i medijalne zarade. Izračunavanje platnog jaza između žena i muškaraca zasnovano je na podacima iz ovog istraživanja.

Istraživanje o strukturi zarada također ima za cilj da se pri definisanju zarada primijene međunarodni standardi kako bi se te kategorije mogle upoređivati s istim kategorijama u drugim zemljama, posebno onima iz EU.

2.2. Predmet istraživanja

Putem ovog istraživanja prikupljaju se podaci o isplaćenim bruto plaćama i ostalim isplata zaposlenima za referentnu godinu i oktobar mjesec referentne godine kao i podaci o plaćenim satima rada. Podaci se prikupljaju pojedinačno po zaposlenim osobama. Uz podatke o zaradama zaposlenih prikupljaju se i podaci o individualnim karakteristikama zaposlenih (dob, spol, zanimanje, završena škola, dužina staža, vrsta radnog odnosa, sati rada) kao i podaci o karakteristikama poslovnih subjekata (ekonomska aktivnost, veličina, oblik vlasništva).

2.3. Izvještajne jedinice

Jedinice izvještavanja u ovom istraživanju su aktivni poslovni subjekti - pravne osobe sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH iz područja djelatnosti B-S, KD BiH 2010, koji zapošljavaju 10 i više zaposlenih.

Podaci se prikupljaju za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

Jedinice posmatranja su zaposleni u poslovnim subjektima koji su primili plaću za oktobar referentne godine, bez obzira na tip ugovora koji su imali sa poslodavcem (zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme).

2.4. Obuhvat

Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje su pravne osobe iz Statističkog poslovnog registra (SPR) Federalnog zavoda za statistiku, stanje SPR na dan 31.12. referentne godine, ažuriran brojem zaposlenih iz završnih računa. Okvirom su obuhvaćene pravne osobe iz područja djelatnosti B-S, KD BiH 2010 koje zapošljavaju 10 i više zaposlenih osoba. U okvir uzorka nisu uključeni poslovni subjekti sa manje od 10 zaposlenih kao ni poslovni subjekti registrovani u djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov. U obuhvat istraživanja nije uključen obrt i srodne djelatnosti. Istraživanjem su obuhvaćene pravne osobe svih oblika vlasništva, ustanove i druge organizacije.

Okvir uzorka je stratifikovan prema pretežnoj djelatnosti pravne osobe na nivou oblasti KD BiH 2010 i prema veličini pravne osobe (prema broju zaposlenih).

Korištena je kombinovana metoda izbora pravnih osoba (stratifikovanog slučajnog uzorka i punog obuhvata), u zavisnosti od njihove veličine. Obuhvaćene su sve pravne osobe sa 250 i više zaposlenih, dok su ostale izabrane metodom slučajnog uzorka.

U drugoj etapi, unutar svakog izabranog poslovnog subjekta, izvršen je izbor uzorka zaposlenih, koji je izvršio sam poslovni subjekat prema uputstvu sa obrasca. Broj zaposlenih koje je trebalo izabrati u uzorak zavisio je od veličine poslovnog subjekta i biran je na način prikazan u tabeli:

Ukupan broj zaposlenih koji su primili plaću za oktobar 2022, (pitanje 9.1)	Broj zaposlenih za koje treba popuniti podatke	Postupak izbora zaposlenih u uzorak
1	2	3
Između 50 i 99	50% (svaki drugi)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,3,5,7 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
Između 100 i 249	25% (svaki četvrti)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,5,9,13 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
Između 250 i 1499	10% (svaki deseti)	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1,11,21,31 itd. do kraja spiska iz koraka 1.
1500 i više	150 zaposlenih	Izaberite zaposlene pod rednim brojevima 1, 1+K, 1+2K itd. do kraja spiska zaposlenih iz koraka 1. K= broj zaposlenih u poslovnom subjektu koji su primili platu za oktobar/150. Npr. broj zaposlenih koji su primili platu za oktobar je 1800. $K=1800/150=12$ što znači da se bira svaki 12-ti zaposlenik.

Istraživanjem su obuhvaćene zaposlene osobe koje su u oktobru 2022. godine imale zasnovan radni odnos sa poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme (bez obzira na to da li su radili puno ili kraće od punog radnog vremena), i koje su primili plaću za oktobar 2022. godine.

Na osnovu izabranog uzorka formiran je adresar koji sadrži spisak izabranih izvještajnih jedinica (pravnih osoba) razvrstanih po kantonima, sa sljedećim identifikacijskim obilježjima: identifikacijski broj, naziv pravne osobe, općinu i kanton u kojoj posluje, djelatnost koju pravna osoba obavlja i adresne podatke.

Svrha adresara jeste da se na osnovu podataka koje sadrži, izvrši distribucija statističkih obrazaca, a tokom prikupljanja podataka kontroliše se obuhvat izvještajnih jedinica. Smatra se da je prema adresaru izvršen potpuni obuhvat ukoliko su sve izvještajne jedinice iz adresara dostavile tražene podatke.

Istraživanjem o strukturi zarada obuhvaćena su samo isplaćena primanja. Obračunata a neisplaćena primanja, nisu obuhvaćena ovim istraživanjem. Istraživanjem o strukturi zarada nisu obuhvaćena primanja koja se odnose na refundiranu plaću ili refundiranu naknadu plaće.

2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka

Istraživanje o strukturi zarada provodi se za referentnu godinu i oktobar mjesec referentne godine na jesen naredne godine. Istraživanje se provodi u četvorogodišnjoj periodici.

Za provođenje istraživanja o strukturi zarada koristi se web aplikacija i excel obrazac u elektronskoj formi.

Distribucija elektronskih obrazaca i obavještenja o provođenju istraživanja za izvještajne jedinice vrši se preko službi za statistiku u kantonima, na osnovu dostavljenog adresara obuhvaćenih poslovnih subjekata. Uposlenici službi za statistiku u kantonima svim izvještajnim jedinicama izabranim u uzorak dostavljaju obavijest o načinu pristupanja web aplikaciji za unos podataka ili o načinu popunjavanja elektronskog excel obrasca. Tokom provođenja istraživanja uposlenici odsjeka za statistiku tržišta rada i službi za statistiku u kantonima vrše kontrolu podataka unesenih u sistem i daju metodološke upute poslovnim subjektima.

2.6. Definicije i objašnjenja

Putem Istraživanja o strukturi zarada prikupljaju se podaci o bruto plaćama i drugim primanjima zaposlenih osoba za cijelu referentnu godinu i za oktobar referentne godine. Podaci se prikupljaju pojedinačno po zaposlenim osobama u poslovnom subjektu izabranom u uzorak iz koga se i zaposleni biraju putem uzorka.

Rezultati istraživanja o strukturi zarada iskazani su u bruto iznosima (sa pripadajućim doprinosima iz bruto place i akontacijom poreza na dohodak).

Zbog potrebe da se putem Istraživanja o strukturi zarada koje propisuje Eurostat obuhvate sve zarade zaposlenih bez obzira jesu li oporezive ili ne, putem ovog istraživanja prikupljaju se odvojeno podaci o bruto plaćama i ostalim bruto zaradama zaposlenih a odvojeno primanjima na koja se ne obračunavaju i plaćaju porezi i doprinosi (mjesečna i godišnja).

Pod pojmom **zaposleni** u ovom istraživanju podrazumijevaju se osobe koje su u oktobru 2022. godine imale zasnovan radni odnos sa poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obzira na to da li su radile puno ili kraće od punog radnog vremena. Da bi zaposleni bio uključen u Istraživanje o strukturi zarada neophodno je da je primio plaću za oktobar mjesec 2022. godine. Zaposleni koji nisu primili plaću za oktobar mjesec nisu bili predmet posmatranja u ovom istraživanju. Nisu obuhvaćene zaposlene osobe u poslovnim subjektima sa manje od 10 zaposlenih, kao ni zaposleni u području djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov.

Pod **najvišom završenom školom** podrazumijeva se vrsta škole čijim je završavanjem osoba stekla najviši stepen obrazovanja i diplomu, redovnim školovanjem ili školovanjem koje zamjenjuje redovnu školu.

Zanimanje prema radnom mjestu se odnosi na vrstu posla koju osoba obavlja na radnom mjestu. Zanimanje ne mora biti u vezi sa stepenom obrazovanja ili specijalizacijom zaposlenog nego se veže za konkretan posao koji obavlja osoba, npr. pravnik koji pruža taksi usluge po zanimanju je taksista, a ne pravnik.

Razvrstavanje poslovnih subjekata na **privatnu i javnu svojinu** izvršeno je na osnovu pretežne strukture vlasništva. Ukoliko je učešće privatnog kapitala u poslovnom subjektu veće od 50%, smatra se da je poslovni subjekat u privatnoj svojini, a ukoliko je učešće privatnog kapitala manje od 50%, smatra se da je poslovni subjekat u državnoj svojini.

Podaci za referentnu godinu (2022)

Za razliku od pojma plaća, koja obuhvaća plaću za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu i koja se sastoji od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće, u ovom istraživanju se uvodi pojam zarada koji pored bruto plaće obuhvata i sva ostale isplaćena primanja zaposlenih bez obzira da li su oporezovana ili nisu.

Pod godišnjom zaradom se podrazumevaju sva primanja zaposlenih u toku referentne godine - opreziva i neopreziva. Zaradu čine bruto plaće i naknade plaća i ostale naknade zaposlenih na koje se plaćaju porezi i doprinosi, kao i primanja zaposlenih na koje se po trenutno važećim zakonskim propisima u FBiH ne plaćaju porezi i doprinosi (topli obrok, prevoz, regres, otpremnine, posmrtnine i sl.).

Godišnju zaradu čine: bruto plaće za rad sa punim, kraćim od punog ili dužim od punog radnog vremena (prekovremeni rad), zaostale isplate ili razlike plaća, dodaci za dežurstva, za rad noću i rad u smjenama, rad nedjeljom i praznikom, naknade plaća za neizvršene sate rada (godišnji odmor, plaćeno odsustvo, praznici, bolovanja do 30 dana, odsustvo zbog stručnog usavršavanja, zastoj u radu koji nije nastao krivicom zaposlenog), naknade troškova prevoza za dolazak na posao i odlazak sa posla, naknade za ishranu u toku rada-topli obrok, regres, otpremnine, posmrtnine itd..

U godišnje zarade nisu uključene naknade: za bolovanja duža od 30 dana, za vrijeme provedeno na službenom putu u zemlji i inostranstvu, za smještaj i ishranu tokom rada i boravka na terenu, za štetu zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja i sl. Takođe, u zarade nisu uključena ni primanja ostvarena za rad u inostranstvu.

Zbog trenutno važećih zakonskih propisa u FBiH koji se odnose na plaće, naknade plaća i ostale naknade, u obrascu Istraživanje o strukturi zarada zarade zaposlenih se prikupljaju u više stavki:

-bruto godišnji iznos isplaćenih novčanih primanja zaposlenog – obuhvata sva bruto primanja zaposlenih
-ostala primanja na koja se ne plaćaju porezi i doprinosi (nisu iskazani u gornjoj stavci). Ostala primanja se obuhvataju sa dvije stavke u obrascu: godišnji iznos isplaćenih ostalih mjesečnih novčanih primanja zaposlenog na koje se ne plaćaju porezi i doprinosi (topli obrok, prevoz i sl.) i isplaćeni godišnji i kvartalni bonusi na koje se ne plaćaju porezi i doprinosi (npr. regres, otpremnine, posmrtnine i sl.).

Medijana godišnje zarade predstavlja središnju vrijednost svih godišnjih zarada zaposlenih koje su poredane po veličini - od najniže do najviše, pri čemu 50% zaposlenih ostvaruje zaradu manju od navedenog iznosa, dok ostalih 50% ima veću zaradu od medijalne.

Bonusi (bonus koji se ne isplaćuju svakog meseca) obuhvataju bonuse isplaćene na osnovu periodičnih i završnih računa, trinaestu plaću, jubilarne nagrade, regres za korištenje godišnjeg odmora, otpremnine zaposlenima pri odlasku u penziju ili za čijim je radom prestala potreba i sl. Bonusi se u obrascu prikupljaju odvojeno u dvije kategorije: bonusi koji se isplaćuju u bruto iznosu (trinaesta plaća, jubilarne nagrade i sl.) i ostali bonusi na koje se ne plaćaju porezi i doprinosi (regres, otpremnine, posmrtnine i sl.).

Broj dana godišnjeg odmora predstavlja broj dana godišnjeg odmora na koji je zaposleni imao pravo u referentnoj godini, bez obzira na to da li su ti dani iskorišteni ili ne.

Napomena: Pri izračunavanju prosječne godišnje zarade, medijane godišnje zarade, prosječnih bonusa, prosječnog broja dana godišnjeg odmora, uzeti su u obzir samo zaposleni koji su radili 30 i više sedmica tokom 2022. godine. U slučaju da zaposlene osobe, nisu radile tokom cijele godine (zbog bolovanja, neplaćenog odsustva, zato što je zaposleni počeo da radi tokom 2022. itd.), podaci za cijelu godinu su dobijeni odgovarajućim ekspanzijom. Takođe, kako bi se eliminisale razlike u zaradama koje su rezultat različitog broja sati rada između zaposlenih sa punim i nepunim radnim vremenom, zarade zaposlenih sa nepunim radnim vremenom su ekspanzirane na iznos zarada koji odgovara punom radnom vremenu.

PODACI ZA REFERENTNI MJESEC (OKTOBAR 2022)

Mjesečna zarada obuhvata bruto plaće i naknade plaća koje su isplaćene za oktobar 2022. godine, bez obzira na to u kom mjesecu su isplaćene, kao i ostala bruto primanja zaposlenih (oporezovani dio toplog obroka i sl.). Zbog međunarodne uporedivosti, a u skladu sa evropskim regulativama, u mjesečne zarade uključen je i cijeli iznos mjesečnih naknada na koja se ne obračunavaju porezi i doprinosi kao što su topli obrok, troškovi prevoza za dolazak i odlazak sa posla i sl.. U mjesečnu zaradu su uključeni i dodaci za prekovremeni rad, kao i dodaci za smjenski ili noćni rad, rad nedjeljom i praznicima.

Mjesečna zarada zaposlenih se u obrascu prikuplja u dvije stavke:

- bruto isplaćena novčana primanja zaposlenog za oktobar - obuhvata ukupna bruto primanja (bruto plaće, bruto naknade plaća, ostale naknade isplaćene u bruto iznosu),
- ostala isplaćena novčana primanja zaposlenog za oktobar na koja se ne plaćaju porezi i doprinosi (topli obrok, prevoz).

Dodaci za prekovremeni, smjenski ili noćni rad, rad nedjeljom ili praznikom predstavljaju dio ukupnog iznosa bruto primanja isplaćenih za oktobar referentne godine.

Medijana mjesečne zarade predstavlja središnju vrijednost svih mjesečnih zarada zaposlenih koje su poredane po veličini - od najniže do najviše, pri čemu 50% zaposlenih ostvaruje zaradu manju od navedenog iznosa, dok ostalih 50% ima veću zaradu od medijalne.

Ukupan broj plaćenih sati rada predstavlja ukupan broj sati za oktobar referentne godine za koje je zaposlenom isplaćena plaća. Pod plaćenim satima podrazumijevaju se izvršeni, neizvršeni, kao i plaćeni prekovremeni sati rada. Neizvršeni sati su plaćeni sati koje zaposleni nije radio zbog: godišnjeg odmora, praznika, bolovanja do 30 dana, profesionalne obuke i dr.

Broj plaćenih prekovremenih sati rada predstavlja broj plaćenih sati koje je zaposleni, na zahtjev poslodavca, radio duže od ugovorenog radnog vremena.

Prosječna zarada po satu definiše se kao količnik mjesečne zarade isplaćene zaposlenom za oktobar referentne godine i plaćenih sati rada za navedeni mjesec.

Napomena: U slučaju da zaposlene osobe, koje su primile zaradu za oktobar referentne godine nisu radile tokom cijelog mjeseca (zbog bolovanja, neplaćenog odsustva, zato što je zaposleni počeo da radi u poslovnom subjektu tokom oktobra referentne godine. itd.), podaci za te osobe su ekspanzirani kako bi se dobili podaci za cijeli mjesec. Takođe, kako bi se eliminisale razlike u zaradama koje su rezultat različitog broja sati rada između zaposlenih sa punim i nepunim radnim vremenom, zarade zaposlenih sa nepunim radnim vremenom su ekspanzirane tako da iznos zarada odgovara punom radnom vremenu. Sve navedene varijable, koje se prikupljaju za referentni mjesec, ekspanzirane su tako da odgovaraju podacima za cijeli mjesec (u slučaju da zaposlene osobe nisu radile tokom cijelog mjeseca).

Platni jaz između žena i muškaraca predstavlja procentualno učešće razlike između prosječne zarade po satu zaposlenih muškaraca i žena u prosječnoj zaradi po satu muškaraca.

Učešće zaposlenih sa niskim zaradama u ukupnom broju zaposlenih definiše se kao udio onih zaposlenih koji zarađuju dvije trećine ili manje od medijane zarade po satu u ukupnom broju zaposlenih.

Zbog metodoloških razlika, rezultati ovog istraživanja nisu u potpunosti uporedivi sa podacima o prosječnim plaćama dobijeni iz mjesečnog istraživanja Rad-1.

2.7. Usaglašenost sa međunarodnim preporukama i standardima

Svi statistički koncepti i definicije usklađeni su sa zahtjevima Uredbe Savjeta EU broj 530/1999, Uredbe Komisije EU broj 1916/2000 i 1738/2005.

Prilikom šifriranja i obrade podataka dobijenih Istraživanjem o strukturi zarada korištene su sljedeće klasifikacije:

- Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010, koja sadržajno i strukturno u potpunosti odgovara EU statističkoj klasifikaciji djelatnosti NACE Rev. 2, uporedivoj sa Klasifikacijom djelatnosti Ujedinjenih naroda (ISIC Rev.4),
- Klasifikacija zanimanja u FBiH 2008, koja sadržajno i strukturno u potpunosti odgovara Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji zanimanja (ISCO - 08),
- Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED – 2011),

3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

3.1. Učesnici u provođenju istraživanja

Planom statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH definišu se statistička istraživanja i aktivnosti. Plan statističkih istraživanja sadrži sljedeće: naziv istraživanja, nosioca istraživanja, sadržaj i namjenu istraživanja, periodiku provođenja (mjesečno, tromjesečno, godišnje, četvorogodišnje i sl.), referentni period ili datum na koji se podaci odnose, jedinicu posmatranja, izvor i način prikupljanja, izvještajnu jedinicu, rokove za izvještajne jedinice kao i rokove u kojima će se obraditi podaci i objavit će rezultati istraživanja, nivo za koji će se objavljivati rezultati. Federalni zavod za statistiku izrađuje adresar izvještajnih jedinica, izrađuje i po potrebi štampa statističke obrasce i iste šalje službama za statistiku u kantonima koji vrše distribuciju obrazaca izvještajnim jedinicama.

Za provođenje Istraživanja o strukturi zarada koristi se web aplikacija i elektronski obrazac. Zaposleni iz službi za statistiku u kantonima dostavljaju izvještajnim jedinicama izabranim u uzorak obavještenje o provođenju istraživanja, urnek elektronskog obrasca i uputstvo za popunjavanje istog kao i uputstvo za korištenje web aplikacije.

U pripremi i provođenju istraživanja učestvuje Federalni zavod za statistiku sa deset Službi za statistiku u kantonima, koje vrše distribuciju obrazaca prema izvještajnim jedinicama.

Službe za statistiku u kantonima prikupljaju popunjene elektronske obrasce, pružaju pomoć izvještajnim jedinicama u slučaju nejasnoća pri ispunjavanju elektronskih obrazaca ili unosa podataka putem web aplikacije, kontrolišu obuhvat izvještaja prema adresaru, kontaktiraju izvještajne jedinice u slučaju neodgovora, pripremaju podatke za obradu (kontroliraju tačnost, potpunost i logičnost podataka, vrše unos, odnosno prijenos podataka-ukoliko isti nije izvršen putem web aplikacije). Nakon završenog unosa podataka metodolozi iz Odsjeka za statistiku tržišta rada vrše dodatne logičke kontrole podataka, izrađuju saopćenje sa pripadajućim excel tabelama i dostavljaju iste Odsjeku za publicistiku koji objavljuje rezultate.

Izvještajne jedinice vrše unos podataka preko web aplikacije ili dostavljaju popunjene elektronske obrasce (putem e-maila) službama za statistiku u kantonima, prema rokovima utvrđenim Planom provođenja statističkih istraživanja.

Pravne osobe popunjavaju podatke za referentnu godinu i referentni mjesec: o karakteristikama pravne osobe, individualnim karakteristikama zaposlenih osoba, primanjima zaposlenih razvrstanim prema regulativama EUROSTATA.

Obrazac ISZ dostavljaju uzorkom izabrani poslovni subjekti sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH.

3.2. Instrumentarij

Za provođenje Istraživanja o strukturi zarada koristi se obrazac, koji se nalazi na zvaničnoj internetskoj stranici Federalnog zavoda za statistiku:

<https://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place/obrasci/>

Na istoj stranici publikovano je uputstvo za popunjavanje obrasca.

3.3. Rezultati istraživanja i objava podataka

Obradom podataka iz Istraživanja o strukturi zarada dobijaju se sljedeći podaci za Federaciju BiH: prosječna zarada zaposlenih za referentni mjesec i referentnu godinu, kao i prosječna zarada po satu rada i to prema individualnim karakteristikama zaposlenih: zanimanje, stepen obrazovanja, starost, dužina radnog staža u poslovnom subjektu, vrsti radnog odnosa zaposlenog (rad na neodređeno i određeno vrijeme), kao i prema karakteristikama poslovnog subjekta u kojem zaposleni rade: djelatnosti, veličini i obliku vlasništva poslovnog subjekta. Svi rezultati su iskazani po spolu.

Rezultati istraživanja o strukturi zarada iskazani su u bruto iznosima (sa pripadajućim doprinosima iz bruto place i akontacijom poreza na dohodak).

Rezultati Istraživanja o strukturi zarada se publikuju na web stranici Federalnog zavoda za statistiku u vidu saopćenja sa pripadajućim excel tabelama, prema kalendaru publikovanja statističkih podataka:

<https://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>